

«Ανάστασιν Χριστού θεασάμενοι»

/ Γενικά

«Ανάστασιν Χριστού θεασάμενοι»

(Ανδρέα Θεοδώρου, τ. Καθηγητή Πανεπιστημίου)

Από τα πολλά που έχει η λατρεύουσα ορθόδοξη ψυχή, επιλέγουμε και σχολιάζουμε στη συνέχεια μια πανηγυρική σταυροαναστάσιμη ανύμνηση, η οποία απαγγέλλεται σεμνόπρεπα στον Όρθρο της Κυριακής μετά το πέρας του εωθινού Ευαγγελίου:

«Ανάστασιν Χριστού θεασάμενοι, προσκυνήσωμεν άγιον Κύριον Ιησούν τον μόνον αναμάρτητον. Τον Σταυρόν σου Χριστέ προσκυνούμεν, και την Αγίαν σου Ανάστασιν, υμνούμεν και δοξάζομεν· συ γαρ ει Θεός ημών, εκτός σου άλλον ουκ οίδαμεν, το όνομά σου ονομάζομεν. Δεύτε πάντες οι πιστοί προσκυνήσωμεν την του Χριστού αγίαν Ανάστασιν·ιδού γαρ ήλθε διά του Σταυρού, χαρά εν όλω τω κόσμω. Διά παντός ευλογούντες τον Κύριον, υμνούμεν την Ανάστασιν αυτού. Σταυρόν γαρ υπομείνας δι ημάς, θανάτω θάνατον ώλεσεν».

Μιας και είδαμε την Ανάστασιν του Χριστού, ας προσκυνήσουμε με ευλάβεια τον

άγιο Κύριο Ιησούν, που είναι ο μόνος αναμάρτητος. Το σταυρικό πάθος σου Χριστέ προσκυνούμε και την εκ νεκρών σου ανάσταση υμνούμε και δοξάζουμε· διότι συ είσαι ο Θεός μας, εκτός από εσένα δεν γνωρίζουμε άλλο (Θεό), το όνομά σου το άγιο ομολογούμε και επικαλούμαστε. Ελάτε όλοι οι πιστοί να προσκυνήσουμε ευλαβικά την αγία Ανάσταση του Χριστού· γιατί, να, με το σταυρικό πάθος του έγινε αιτία μεγάλης χαράς σε όλο τον κόσμο. Παντοτινά ευλογώντας τον Κύριο υμνούμε την ένδοξη Ανάστασή Του· διότι υπομείνας για χάρη μας το σταυρικό μαρτύριο, με το θάνατό του κατέστρεψε το θάνατο.

«Ανάστασιν Χριστού θεασάμενοι»,

Η λειτουργική σύναξη, το εκκλησιαζόμενο σώμα του Χριστού, αξιώθηκε να δει την ανάσταση του Κυρίου. Αυτήν βλέπει κάθε Κυριακή στην ακολουθία του Όρθρου πριν από τη Θεία Λειτουργία και μετά την ανάγνωση του εωθινού Ευαγγελίου, που ως υπόθεσή του έχει το γεγονός της αναστάσεως του Σωτήρος. Δεν πρόκειται φυσικά για μια φυσιολογική όραση του υπερφυσικού γεγονότος. Με τα φυσικά του μάτια κανένας αξιώθηκε να το δει. Ούτε οι ευσεβείς μυροφόρες που έσπευσαν πρώι στο σφραγισμένο μνημείο ούτε κανένας άλλος από τον κύκλο των μαθητών. Αυτοί μπόρεσαν να δούν σωματικά, τον αναστημένο Κύριο, να τον προσκυνήσουν και να συνομιλήσουν μαζί του, όχι όμως να δουν αισθητά το γεγονός της θείας του εγέρσεως. Ο μόνος μάρτυρας ήταν ασφαλώς το λειτουργικό πνεύμα του Θεού.

Η δική μας θέαση του θαύματος του Θεού είναι απόκρυφη και μυστική. Με τα σωματικά μάτια μας δεν βλέπουμε ούτε το γεγονός ούτε και τον αναστάντα Κύριο της δόξης. Τον βλέπουμε μόνο μυστικά με τα νοερά μάτια της ψυχής μας. Τον προσεγγίζουμε με την πίστη μας θεώμενοι τη λαμπρότητα της θεανθρωπίνης δόξας του. Κι αυτό έχει μεγάλη αξία στην εκτίμηση του Κυρίου μας. Όταν ο Θωμάς, ο δύσκολος μαθητής, νικημένος από την εξωτερική φυσική του αίσθηση, μπόρεσε να προσεγγίσει τον εγηγερμένο Διδάσκαλο, αυτός του δήλωσε: «ότι εώρακάς με, πεπίστευκας· μακάριοι οι μη ιδόντες και πιστεύσαντες» (Ιω. 20, 29).

Για μας η θέαση της Αναστάσεως είναι θέαση καρδιάς. Ο λόγος σ' αυτήν έχει διπλωμένα τα φτερά του· είναι λίγος για την υπέρλογη θεία ανάβαση. Μόνο οι ταπεινές και πυρπολούμενες από αγάπη καρδιές, τα φτωχά πνεύματα του Θεού, μπορούν να χωρέσουν μέσα τους το άφθαρτο μυστήριο του Θεού, τον νικημένο και ολόφωτο τάφο, να δουν τον Κύριο ως νυμφίον εκ του μνημείου προερχόμενον, ν' ανακραθούν με το άκτιστο φώς της αναστάσεως, να νοιώσουν τις ηδύτητες της

θείας βασιλείας, να έχουν την αίσθηση ότι νίκησαν το θάνατο, και να πλημμυρίζουν από τη χαρά και την ελπίδα που χαρίζει στις άδολες ψυχές η αναστάσιμη δόξα του Θεού.

«Προσκυνήσωμεν άγιον Κύριον, Ιησουν τον μόνον αναμάρτητον».

Μετά τη μυστική θέαση της αναστάσεως και αφού, η ψυχή του γεμίσει από το άκτιστο φώς του Χριστού, το εκκλησίασμα, συνεπαρμένο από τη χάρη του λυτρωτικού θαύματος, νοιώθει βαθειά την ανάγκη να προσκυνήσει τον Κύριο και Λυτρωτή του. Η προσκύνηση που γίνεται με την κάμψη του γόνατος είναι σημείο δηλωτικό λατρείας, που ανήκει μόνο στον αληθινό Θεό. Οι όποιες άλλες λατρείες που επιβάλλονται σε άλλους από ανθρώπους εξουσιαστικούς, υπερφίλους και αλαζόνες, είναι δαιμονικές. Αυτές μόνο ο Εωσφόρος και το σκοτεινό επιτελείο του μπορούν να επιζητήσουν. Τέτοια ήταν η απαίτηση του Ναβουχοδονόσορα, ηγεμόνα της Βαβυλώνας, ο οποίος ζήτησε επί ποινή από τους υπηκόους του να προσκυνήσουν τη χρυσή εικόνα του, απαίτηση που κόστισε τη ζωή στους τρεις ευσεβείς παίδες των Εβραίων. Η προσκύνηση των χριστιανών είναι εντελώς διαφορετική. Ο Θεός τους δεν είναι δύναμη της φύσεως ή ξόανο ή πρόσωπο ανθρώπινο, αλλ' ο άφθαρτος και αιώνιος Θεός, ο δημιουργός του κόσμου, ο προνοητής και σωτήρας τους· είναι ο Πατέρας τους που κατοικεί στους ουρανούς, ο οποίος πραγματικά τους αγαπά και τους πνίγει στις δωρεές και τ' αγαθά του.

Είναι Θεός προσωπικός, χωρίς πανθεϊστικές αναχύσεις και αναφορές· Θεός τριαδικός, ο Πατέρας, ο Υιός και το Πνεύμα το άγιο, που τους συνάπτει η ίδια τριαδική βουλή και ενέργεια και η ίδια αγαπητική αλληλοπεριχώρηση. Ο ιδρυτής δε της χριστιανικής πίστεως, ο Κύριος Ιησούς Χριστός, είναι ο αίδιος Λόγος του Θεού, που είχε στο πρόσωπό του ενωμένες τη θεία και την ανθρώπινη φύση, που έζησε στη γη και έδωσε τη μάχη εναντίον της φθοράς και του θανάτου και ο οποίος νίκησε την αμαρτία και το διάβολο, γιατί ήταν άγιος, ο μόνος αναμάρτητος. Δεν υπήρχε στοιχείο αμαρτίας στην ολοκάθαρη φύση του, γιατί δεν ήταν ένας απλός άνθρωπος, όπως, φλυαρούσαν οι αιρετικοί (στην αρχαιότητα οι Αρειανοί και σήμερα οι Μάρτυρες του Ιεχωβά), αλλ' άνθρωπος πραγματικός που βγήκε από την Παναγία Μητέρα του, ενωμένος όμως, από την πρώτη στιγμή της συλλήψεώς του, με τον αίδιο Λόγο του Θεού. Ο Χριστός δεν αμάρτησε ποτέ κατά τη διάρκεια της επίγειας ζωής του, όπως μαρτυρούσαν οι μαθητές: «ος αμαρτίαν ουκ εποίησεν, ουδέ ευρέθη δόλος εν τω στόματι αυτού» (Πετ. 2, 22). Αλλ' ούτε είχε τη δυνατότητα να αμαρτήσει το θεανδρικό του πρόσωπο. Και η μικρή έστω

υπόνοια ότι μπορούσε ν' αμαρτήσσει ο Χριστός, αφήνοντας εκτεθειμένη στην αμαρτία και τη συνημμένη με την ανθρώπινη φύση θεότητα, αμαυρώνει το υπερφυές μυστήριο της πίστεως, καταστρέφοντας τελικά και το λυτρωτικό έργο του Σωτήρα. Ο τονισμός της μεγάλης αυτής αλήθειας έχει μεγάλη σημασία για την ευαισθησία της Ορθόδοξης Καθολικής Εκκλησίας. Μονάχα ο άγιος και παντοδύναμος Θεός μπορούσε να σώσει τον άνθρωπο από την πτώση του στην αμαρτία. Καμιά άλλη δύναμη, είτε άγγελοι είτε άνθρωποι, δεν είχαν τη δύναμη να λυτρώσουν τον άνθρωπο από τη δουλεία της φθοράς. Γι αυτό και η ορθόδοξη ψυχή, πλημμυρισμένη από το φως της αναστάσιμης θέας, σπεύδει να προσκυνήσει με ευλάβεια τον άγιον Κύριον Ιησούν τον μόνον αναμάρτητον.

«Τον Σταυρόν σου Χριστέ προσκυνούμεν»,

Η λατρεία της Εκκλησίας εξειδικεύεται. Προσκυνούμε, Κύριε, το άγιο πρόσωπό σου, που δεν γνώρισε κανένα ίχνος αμαρτίας. Λατρεύουμε ευλαβικά το μυστήριο της λυτρωτικής θείας οικονομίας σου, την παρουσία σου στον κόσμο, τη ζωή τη γεμάτη κακοπάθεια και οδύνη που θεληματικά ανέλαβες, για να ζήσουμε εμείς τη ζωή του Θεού στα χαλάσματα της αποστατημένης μας φύσεως. Δοξάζουμε το όλο σου λυτρωτικό θείο μυστήριο, το απερινόητο θαύμα της θείας σου ενανθρωπήσεως. Ειδικότερα όμως προσκυνούμε το σταυρό σου, το σεβάσμιο ξύλο στο οποίο εξέτεινες τις άχραντες παλάμες σου, επισυνάγοντας «τα το πριν διεστώτα», δηλαδή Θεόν και άνθρωπο που τόσο βαθιά εχώρισε η αμαρτία· το τίμιο ξύλο που πότισες με το άγιο αίμα σου, για να ξεπλύνεις τους ρύπους και τα αμαρτωλά αίσχη ολόκληρου του κόσμου και να κάνεις ν' ανθήσει στην ερημιά του Γολγοθά το νέο δέντρο της ζωής, ο βλαστός της ουράνιας θείας βασιλείας. Προσκυνούμε το ξύλο του σταυρού στο οποίο εκάρφωσες και έσχισες το γραμμάτιο των αμαρτιών μας, που τόσο αλόγιστα υπέγραψε στην Εδέμ το πρωτόπλαστο ζεύγος, «δειγματίσας εν παρρησία» τις υπενάντιες αρχές και εξουσίες, τις οποίες εθριάμβευσες με τη φωτιά του λυτρωτικού πάθους σου (Κολ. 2, 15) το ξύλο, το οποίο μας εξιλέωσε μπροστά στον Άγιο Θεό, μας έκανε και πάλι παιδιά του Θεού αγαπητά, μας άνοιξε την κλειστή πύλη της Εδέμ, οδηγώντας μας στα φωτεινά σκηνώματα του ουρανού.

Στο δυτικό εκκλησιολογικό χώρο, κυρίως τον προτεσταντισμό, υπήρχε—και εξακολουθεί νά υπάρχει—μια πολύ μεγάλη προκατάληψη εναντίον της Ορθόδοξης

Καθολικής Εκκλησίας. Μεταξύ των πολλών που της καταμαρτυρούν, ότι τάχα είναι Εκκλησία χωρίς θεολογική κίνηση και ζωή, προσκολλημένη δουλικά σε μια στείρα παράδοση και τυπολατρεία, της εκτοξεύουν και τη συκοφαντία, ότι τόσο στην θεολογία όσο και στην πρακτική βίωση της πίστεώς της παραθεωρεί τη σημασία του σταυρικού πάθους του Χριστού, υπερτονίζοντας την αγία του ανάσταση. Το λιγότερο που μπορούμε να πούμε είναι, ότι οι τόσο αρνητικές εκτιμήσεις αυτές προέρχονται από προκατάληψη οφειλόμενη σε οδυνηρή άγνοια της υποστάσεως, της ζωής και του θεολογικού δυναμισμού της Ορθοδοξίας, της οποίας κέντρο σε όλες τις εκφάνσεις της ατομικής και της συλλογικής της ευσέβειας και λατρείας είναι ο τίμιος σταυρός.

«Και την αγίαν σου Ανάστασιν υμνούμεν και δοξάζομεν»·

Μετά τον τίμιο Σταυρό, το ξύλο το σεπτό και σεβάσμιο, η ορθόδοξη ευσέβεια υμνεί και δοξάζει τη ζωηφόρο του Κυρίου ανάσταση. Στη συνείδησή της οι δύο αυτές στιγμές του λυτρωτικού έργου του Χριστού πάνε μαζί, στενότατα δεμένες και αδιαχώριστες. Πίσω από το σταυρό ροδίζει η ανάσταση. Ο Γολγοθάς εκβάλλει στο νικημένο μνήμα του εξ Αριμαθαίας Ιωσήφ. Η πίκρα του σταυρικού μαρτυρίου αναλύεται στη μεγάλη χαρά και τη φαιδρότητα της θείας εγέρσεως. Και τα δύο αυτά γεγονότα η Ορθοδοξία γιορτάζει συνδυασμένα, ως Πάσχα σταυροαναστάσιμο. Η λέξη Πάσχα σημαίνει διάβαση, απελευθέρωση. Στην Παλαιά Διαθήκη οι Εβραίοι γιόρταζαν το Πάσχα τους εις ανάμνηση της απελευθερώσεώς τους από τη στυγνή δουλεία των Αιγυπτίων και της διαπεραίωσής τους στη γη των υποσχέσεων του Θεού, τη γη την ρέουσα μέλι και γάλα. Εμείς οι χριστιανοί γιορτάζουμε το Πάσχα σαν απελευθέρωσή μας από τη σκοτεινή πνευματική δουλεία του νοητού Φαραώ, από την κακότητα και κακουργία των πονηρών πνευμάτων της αποστασίας, του διαβόλου, του άρχοντος του κόσμου τούτου (Ιω. 12, 31), συνημμένα με τη διαβίβασή μας στη γη του Θεού, στην ομορφιά και τη διαύγεια της θείας βασιλείας, στην ολοφώτεινη χώρα των αγίων και των αγγέλων. Το Πάσχα των πιστών κυριαρχείται από δύο κορυφαίες στιγμές της λυτρωτικής οικονομίας του Θεού, το πάθος και την ανάσταση. Από όποια οπτική γωνία κι αν το δούμε, θα το δούμε ενιαίο και αδιάσπαστο, άσχετα αν η Ορθοδοξία τιμά την Ανάσταση με ιδιαίτερη λαμπρότητα και χαρά πανηγυρική ως την κατ' εξοχήν εορτή της και πανήγυρη. Με το σταυρικό του θάνατο ο Σωτήρας κατήργησε «τον το κράτος έχοντα του θανάτου» (Εβρ. 2, 14), συνέτριψε την κεφαλή του νοητού δράκοντα (του διαβόλου), αφάνισε τη δύναμη της αμαρτίας, αποκατέστησε τη διαταραχθείσα σχέση μεταξύ Θεού και ανθρώπων με τη δύναμη της υπέρτατης

πλαστικής θυσίας του, δώσας τη ζωή του «λύτρον αντί πολλών» (Μάρκ. 10, 45). Στο σταυρό έπεσαν οι διαχωριστικοί φραγμοί γκρεμίστηκαν τα εμπόδια που έφρασαν την είσοδο στη ζωή, ο αποστατημένος άνθρωπος βρήκε και πάλι τον πλάστη του που έχασε στο μοιραίο περιβόλι της Εδέμ, γέμισε από Θεό το σατανοκρατούμενο λογικό δημιούργημα ενώ με την ανάσταση η φύση ντύθηκε την ομορφάδα του Θεού, άστραψαν σ' αυτήν οι φωτοειδείς χαρακτήρες της θείας ενέργειας, νικήθηκε ο θάνατος και καταπόθηκε η φθορά, όλα, άνθρωποι και κτίσματα, μπήκαν στη διάσταση της άφθορης θείας δόξης. Η νίκη κατά της φθοράς συντελέστηκε ήδη στους σκοτεινούς μυχούς του άδη, όπου η αστραπή της θεότητας ενέκρωσε το αμειδές (αγέλαστο) χωρίο του θανάτου, θραύοντας τα αιώνια δεσμά που κρατούσαν φυλακισμένα τα πνεύματα των απ' αιώνος νεκρών. Με την ανάσταση του Χριστού γέμισε χαρά η πλάση. «Ω Πάσχα λύτρον λύπης», αναφωνεί με ανακούφιση ο λυτρωμένος από την κατήφεια του θανάτου κόσμος.

«Συ γαρ ει Θεός ημών, εκτός σου άλλον ουκ οίδαμεν, το όνομα σου ονομάζομεν».

Υπάρχουν πολλοί θεοί στον κόσμο αυτό για τους ανθρώπους. Είναι οι ειδωλικοί αναπλάσμοι των πραγμάτων και της φαντασίας, οι δυνάμεις και τα φαινόμενα της φύσεως, τα διάφορα δημιουργήματα, ανθρώπινα πρόσωπα και αξίες, ο πλούτος, η δύναμη και η εξουσία και πολλά άλλα που σαγηνεύουν και καθυποτάσσουν τον άνθρωπο, τα οποία ο Κύριος με μια λέξη χαρακτήρισε ως «μαμωνά» (Ματθ. 6, 24). Αυτά ο άνθρωπος τα απολυτοποιεί, τα θεοποιεί και τα λατρεύει και στην προσκόλησή του σ' αυτά χάνει τη ψυχή του.

Αυτό φυσικά συμβαίνει σε ανθρώπους υλοκρατούμενους και χαμαιπετείς, οι οποίοι είναι νεκροί πνευματικά, των οποίων θεός είναι η κοιλία (Φιλιπ. 3, 19) και η αισθησιακή ηδονική απόλαυση («αναπαύου, φάγε, πίε, ευφραίνου».(Λουκ. 12, 19). Το ίδιο όμως δεν συμβαίνει και στην ορθόδοξη ψυχή. Αυτή ένα και μόνο Θεό έχει, τον παθόντα και αναστάντα Κύριο. Μετά τη δοξολογική ανύμνηση του πάθους και της αναστάσεως, προβαίνει στη μεγάλη δήλωση. Κύριε, δοξάζουμε και ανυμνούμε τα σεπτά πάθη σου και την ανάστασή σου, στα οποία είναι εγκλωβισμένη η ψυχή μας, γιατί εσύ είσαι ο μοναδικός και αληθινός Θεός μας· έξω από εσένα δεν γνωρίζουμε άλλο Θεό, το όνομά σου το άγιο ονομάζουμε. Σ' εσένα πιστεύουμε την τρισυπόστατη θεότητα, που μας έπλασε, μας συντηρεί, μας αγαπά και όταν πλησίασε ο χρόνος ήλθε κοντά μας στη γη για να μας σώσει από την κακότητα και την αλογιστία μας· που πέθανε κι αναστήθηκε για μας, μας δυναμώνει με τη χάρη του στη δυσκολία και την τραχύτητα της επίγειας ζωής μας και έχει ετοιμάσει για μας δείπνο στην απεραντοσύνη της θείας βασιλείας Του. Έξω από τη διάσταση του θείου σου ονόματος, το οποίο ανυμνούν οι άγγελοι στον ουρανό, υπάρχει η

πνευματική νέκρωση και ο θάνατος, η αθλιότητα και η δυστυχία, η έσχατη εξαθλίωση της υπάρξεως, ο κλαυθμός και ο βρυγμός των οδόντων (Ματθ. 8, 12, Λουκ. 13, 28). Το όνομά σου, λοιπόν, Κύριε, «το υπέρ παν όνομα» (Φιλιπ. 2, 9), το όνομα του νεκρωμένου και αναστημένου μας Θεού, που είναι ο μόνος αληθινός Κύριος του ουρανού και της γης, κρατάμε βαθιά μέσα στη ψυχή μας, το κρατάμε με ευλάβεια και το δοξολογούμε, ζητώντας του να μας κρατεί κάτω από τη χάρη του, να μας φωτίζει και να μας οδηγεί αδιάπτωτα στο μακάριο αγαθό του Θεού!

«Δεύτε πάντες οι πιστοί προσκυνήσωμεν την του Χριστού αγίαν Ανάστασιν»·

Οι άπιστοι δεν μπορούν να έχουν αίσθηση της αναστάσεως του Χριστού. Πως μπορούν να γνωρίζουν –και λιγότερο βέβαια να δοξάζουν–κάτι για το οποίο τίποτε δεν άκουσαν και το οποίο είναι έξω από τον κύκλο των θρησκευτικών τους πεποιθήσεων; Ή πώς μπορούν να τιμούν και να δοξάζουν την ανάσταση άνθρωποι, που βαπτίστηκαν μεν χριστιανοί όμως καμιά αίσθηση στη ψυχή τους, δεν διατηρούν για το συγκλονιστικό της πίστεως γεγονός, το οποίο συνδέουν εθιμοτυπικά με το κερί της Ανάστασης και τα κόκκινα αυγά;

Η ανάσταση είναι υπόθεση των πιστών, αυτών που, παρά τη δυσκολία του μυαλού, έχουν ολάνοικτες τις καρδιές τους στο φωτεινό θαύμα του Θεού, και με τα μάτια της ψυχής τους θεώνονται μυστικά τον Κύριο να θραύει τις αλυσίδες της φθοράς και να βγαίνει νικητής από τις σκοτεινές σπηλιές του άδη και τα ψυχρά τοιχώματα του τάφου. Είναι υπόθεση αυτών που πιστεύουν στο Θεό και την υπόθεση της σωτηρίας· αυτών που είναι αιχμαλωτισμένοι στη λυτρωτική βούληση του Θεού, έχοντας κρυμμένο στη ψυχή τους το μαργαρίτη της θείας βασιλείας, όντας καλεσμένοι στο δείπνο της αιώνιας ζωής. Όλα αυτά τα πιστά τέκνα της καλεί η Εκκλησία να έλθουν από όλα τα σημεία του ορίζοντα, κρατώντας αναμμένες τις λαμπάδες της ψυχής τους, να προσκυνήσουν «την του Χριστού αγίαν Ανάστασιν», τη Λαμπρή, την ημέρα «ην εποίησεν ο Κύριος», που έντυσε με φως την κτίση και τα πέρατα!

«Ιδού γαρ ήλθε διά του Σταυρού, χαρά εν όλω τω κόσμω».

Μέσα στο τρισήλιο φως της Αναστάσεως η ορθόδοξη ψυχή δεν λησμονεί τον Τίμιο

Σταυρό. Σταυρός και ανάσταση – όπως έχουμε ήδη τονίσει- πάνε αδιαχώριστα μαζί. Όπου είναι το ένα, εκεί είναι και το άλλο. Είναι τα δύο βάθρα στα οποία στηρίζεται το σταυροαναστάσιμο Πάσχα της ζωής. Αν δεν πέθαινε ο Χριστός στο σταυρό, δεν θα υπήρχε ο ανοικτός τάφος της Ιερουσαλήμ. Αν δεν προηγούνταν η ατίμωση του σταυρικού μαρτυρίου, δεν θ' ακολουθούσε η δόξα της μεγάλης ημέρας του Κυρίου. Έπρεπε πρώτα να συντριβεί το κράτος της αμαρτίας, για ν' ανθίσει στα ερείπιά της ο φωτεινός βλαστός της θείας ζωής. Έπρεπε προηγουμένως να καταβληθεί η θλίψη, για ν' ακολουθήσει η υπέρτατη χαρά. Το Πάσχα των πιστών είναι «λύτρο λύπης». Πριν όμως από την ανάσταση ο Χριστός ήλθε «διά του σταυρού, χαρά εν όλω τω κόσμω.» Ω το γλυκύ και παράδοξο της πίστεως! Η λύπη συμπλεκόμενη με τη χαρά. Το πένθος το χαροποιό, η χαρμολύπη της Ορθοδοξίας! Ποιά λογική μπορεί να συμβιβάσει τα πράγματα αυτά; Μόνο ο χριστοποιημένος νους (1 Κορ. 2, 16) μπορεί να λύσει το αίνιγμα, ζώντας τη «λογική» της πίστεως.

Η χαρά, λοιπόν, πρωτοάνθισε στο ξύλο του σταυρού. Όπως το ξύλο της ζωής στα παλιά πότισε φαρμάκι και οδύνη τον κόσμο με το παράπτωμα του Αδάμ, έτσι και το ξύλο του σταυρού με τη λυτρωτική θυσία του Κυρίου κέρασε χαρά τον πονεμένο κόσμο. Σκόρπισε χαμόγελο στις ψυχές των ανθρώπων, που τις έσκιαζε η κατάρρα και ο θάνατος. Την χαρά αυτή την ανάφλεξε κατόπιν το «χαίρετε», που ο αναστάς Κύριος απηύθυνε στις αμήχανες μυροφόρες, για να γίνει η χαρά το θερμοκήπιο της χριστιανικής ζωής στις προς Θεόν θείες αναβάσεις της. Η σταυροαναστάσιμη χαρά είναι χαρά «εν όλω τω κόσμω». Ο Χριστός δεν πέθανε επιλεκτικά για ορισμένους ανθρώπους, αλλά για όλους («εις υπέρ πάντων απέθανεν». 2 Κορ. 5, 14). Είναι δε τραγικά λυπηρό η μεγάλη αυτή χαρά, η πνευματική ευφορία της ψυχής να παραμένει απρόσιτη στους πολλούς, σε όλους εκείνους που σιτίζονται με τα οψώνια του θανάτου, με την πίκρα της αμαρτωλής ζωής!

«Διά παντός ευλογούντες τον Κύριον, υμνούμεν την Ανάστασιν αυτού».

Το συνεχές και παντοτινό της λατρείας του Θεού και της βιώσεως του λυτρωτικού αγαθού γενικότερα, αποτελεί τη χρυσή βάση της ορθόδοξης ευσέβειας και της αρετής της ψυχής. Αντίθετα, η ακηδία, όταν δηλαδή το πνεύμα δεν έχει ευστάθεια αλλά, χαυνωμένο, αλλάζει συνεχώς στάση, μετεωριζόμενο διαρκώς και παρασυρόμενο είναι μεγάλο κακό, που μπορεί να βλάψει την πνευματική ουσία του ανθρώπου, να την οδηγήσει στον αιώνιο θάνατο.

Οι πιστοί ευλογούν διά παντός τον Κύριο. Είναι το «νυν και αεί» της τριαδικής δοξολογίας. Πνιγμένοι στις δωρεές του, τον ευλογούν ακατάπαυστα «εν παντί τόπω της δεσποτείας αυτού», σε κάθε στιγμή και σε κάθε ώρα, ημέρα και νύκτα, στο φως και το σκοτάδι, στη δουλειά και το μόχθο τους, στις ευχάριστες στιγμές της ζωής και στις πικρές ώρες τους. Ιδιαίτερα τον υμνολογούν για το υπέρτατο αγαθό, τη μεγάλη δωρεά της θείας του ανάστασης. Γιατί βρίσκουν σ' αυτήν το νόημα της ζωής τους, τους δυναμικούς στόχους της υπάρξεώς τους. Η ανύμνηση του Θεού είναι η μόνη δέουσα στάση του λογικού πλάσματος απέναντι στο δωρεοδότη Κύριο, η μόνη απόκριση του πλάσματος στον πλάστη του, στον αναστάντα Σωτήρα του. Όχι ότι ο Θεός έχει ανάγκη από τη δική μας δοξολογική ανύμνηση. Αλλά γιατί αυτό είναι δική μας υποχρέωση. Άλλο δεν έχουμε ν' αντιπροσφέρουμε ισάξιο προς το μέγεθος της θείας δωρεάς. Αυτό που μπορούμε να του αποδώσουμε είναι η ταπείνωση, η αγάπη και η ευγνωμοσύνη μας μαζί με την ευλογία του θείου του Ονόματος. «Είη το όνομα Κυρίου ευλογημένον από του νυν και έως του αιώνος».

«Σταυρόν γαρ υπομείνας δι ημάς, θανάτω θάνατον ώλεσεν».

Και πάλιν η υπόμνηση του σταυρικού πάθους του Χριστού. Η ανάσταση ποτέ δεν είναι μετέωρη και ξεκάρφωτη στην ορθόδοξη σωτηριολογία και ευσέβεια. Η ανάσταση είναι υπαρκτή, γιατί προηγήθηκε αυτής ο πόνος του σταυρικού μαρτυρίου. Ο Χριστός υπέμεινε το πάθος «δι ημάς». Όχι γι άλλο λόγο, αλλά γιατί θέλησε να μας σώσει από την αιώνια καταστροφή. Υπέστη δε το πάθος εκουσίως, επειδή έτσι θέλησε, και όχι αναγκαστικά, πιεζόμενος από όποιες άλλες σκοπιμότητες. Απέθανε στη σάρκα του («σαρκί»), γιατί έτσι έκρινε πρόσφορο η απειράγαθη βούληση του Θεού Πατέρα. Μόνο με τον εκούσιο θάνατο του αναμάρτητου, ο οποίος ουδέν ώφειλε στο θάνατο (το απόκριμα αυτό και το οψώνιο της αμαρτίας) μπόρεσε να πραγματοποιηθεί θυσία ιλαστήρια, να ικανοποιηθεί το αίτημα της θείας αγιότητας και δικαιοσύνης, να καταβληθεί δραστικό λύτρο εξαγοράς του αιχμαλωτισμένου στην αμαρτία κόσμου, να παραλύσει η σιδερένια λαβή του θανάτου που έσφιγγε το αποστατημένο γένος των ανθρώπων και να πεθάνει ο θάνατος. «Θανάτω θάνατον πατήσας»!

Μόνο έτσι μπορούσε να στηθεί η ανάσταση, ν' ανοιχτεί ο Παράδεισος, να λουστεί με φώς ο κόσμος και ν' ανθίσει η χαρά στις καρδιές των σεσωσμένων. Η ανάσταση περνά απαραίτητα από το τίμιο ξύλο του σταυρού.

Τελειώνουμε το σύντομο αυτό σχολιασμό μας με μια ολόθερμη ευχή: «ν' απολαύσουμε πιο πραγματικά και σε όλη την έκταση του λυτρωτικού μυστηρίου του τον Κύριό μας στην ανέσπερη ημέρα της βασιλείας του: «δίδου ημίν εκτυπώτερον σου μετασχείν εν τη ανεσπέρω ημέρα της βασιλείας σου».